

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea și completarea art.651 din Codul de Procedură Civilă, aprobat prin Legea nr.134/2010

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă în Cartea a V-a Despre executarea silită, în cuprinsul art. 651 stabilește norme de competență ale instanței de executare potrivit următoarei prevederi:

“Art.651 Instanța de executare

- (1) Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor”*

Așadar, dispozițiile legale citate reglementează competența generală, materială dar și teritorială a instanțelor judecătorești în ce privește soluționarea litigiilor aflate în procedura executării silite.

Ca regulă generală, instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, dacă nu există reglementări derogatorii.

În raport cu cele de mai sus se poate observa că încă din momentul încuviințării executării silite (care reprezintă condiția esențială a demarării efective a procedurii execuționale) este determinată instanța de executare, aceasta fiind unică pe parcursul întregii proceduri de executare silită, potrivit art. 651 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Altfel spus, odată stabilită instanța de executare în raport cu criteriile teritoriale prevăzute de norma menționată, aceasta va rămâne aceeași pe întreaga procedură, fiind unica instanță competentă material și teritorial a soluționa toate cererile și incidentele apărute în cursul executării silite, cu excepția cazurilor în care legea prevede în mod expres altfel.

Raportat la faptul că, în temeiul principiului disponibilității, creditorul are dreptul să ceară executarea silită în același timp a mai multor debitori prin aceeași cerere de executare silită, constituirea unui singur dosar de executare fiind o opțiune a creditorului, care poate stabili cadrul procesual execuțional, drept componentă a principiului disponibilității, prin raportare la limitele stabilite prin titlul executoriu ne aflăm în situația pluralității de debitori, pentru care un creditor pornește executarea silită în temeiul unui singur titlu împotriva mai multor debitori.

În acest context, incidente în cauză devin dispozițiile art. 112 Cod procedură civilă, care reglementează *Pluralitatea de pârâți* astfel,

- „(1) Cererea de chemare în judecată a mai multor pârâți poate fi introdusă la instanța competentă pentru oricare dintre aceștia; în cazul în care printre pârâți sunt și obligați*

accesoriu, cererea se introduce la instanța competentă pentru oricare dintre debitorii principali.

(2) Dacă un pârât a fost chemat în judecată numai în scopul sesizării instanței competente pentru el, oricare dintre pârâți poate invoca necompetența la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe.”

De asemenea, o altă situație întâlnită în practica instanțelor de judecată este incidența dispozițiilor art. 127 Cod procedură civilă denumit Competența facultativă, conform căroră

„ (1) Dacă un judecător are calitatea de reclamant într-o cauză de competența instanței la care își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, va sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea.

(2) În cazul cererii introduse împotriva unui judecător care ar fi de competența instanței la care acesta își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, reclamantul poate sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă, potrivit legii.

(2 ind.1) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în ipoteza în care o instanță de judecată are calitatea de reclamant sau de pârât, după caz.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul procurorilor, asistenților judiciari și grefierilor.”

Față de aceste norme, raportat la interesul general superior ocrotit și în ciuda amplasării textelor în alt capitol în Codul de procedură civilă, normele cuprinse în art. 127 din Codul de procedură civilă sunt norme cu caracter special și, deci, derogatoriu, norme care trebuie aplicate unor categorii de reclamanți și care pot fi aplicate prin respectarea principiului disponibilității unor categorii de pârâți, și în faza executării silite.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Finalitatea urmărită de prezentul proiect de lege este de a conduce la o reglementare clară și concisă cu privire la competența generală, materială și în special teritorială a instanțelor judecătorești de executare având în vedere existența unor norme cu caracter derogatoriu norme care trebuie să fie în conformitate cu principiul disponibilității.

Astfel, prin prezentul proiect se propune modificarea competenței teritoriale a instanței de executare, competență reglementată prin dispozițiile art. 651 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin completarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) cu cele ale art. 112 și 127 Cod procedură civilă, din considerente ce țin de respectarea principiului disponibilității și al respectării normelor cu caracter special ce reglementează o competență teritorială.

Întrucât competența după care se determină instanța de executare este una exclusivă, de la care părțile nu pot deroga prin convenția lor, coroborând prevederile legale incidente în cauză, odată stabilită instanța de executare prin alegerea creditorului, la momentul obținerii

încheierii de încuviințare a executării silite, nu se mai poate atribui competența în acest sens unei alte instanțe, chiar dacă sediul unuia dintre debitori se află în circumscripția acesteia din urmă.

Cu toate acestea însă, în cauză, în considerarea calității speciale a creditorilor menționați în cuprinsul art. 127 Cod procedură civilă, precum și în considerarea calității speciale a debitorului judecătorul (*instanța de judecată, procurorul, asistentul judiciar sau grefierul*), devin incidente prevederile art. 127 Cod procedură civilă, potrivit cărora (1) *Dacă un judecător are calitatea de reclamant într-o cauză de competența instanței la care își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, va sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea.* (2) *În cazul cererii introduse împotriva unui judecător care ar fi de competența instanței la care acesta își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, reclamantul poate sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă, potrivit legii.* (2 ind. 1) *Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în ipoteza în care o instanță de judecată are calitatea de reclamant sau de pârât, după caz.* (3) *Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul procurorilor, asistenților judiciari și grefierilor*

Ca atare, există obligația creditorului de a sesiza, una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea.

Raportat la necesitatea completării art. 651 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin trimiterea la cele ale art. 127 Cod procedură civilă, se respectă norma de drept cu caracter special instituită în cuprinsul art. 127 alin. (1) Cod procedură civilă. Legea nu admite, printr-o dispoziție expresă, necesară, o declinare de competență prin voința părților, în cadrul acestei proceduri, în cazurile de competență teritorială exclusivă.¹

Conform portalului legislativ Indaco Lege 5², din anul 2013 și până în prezent, dintr-un număr de 523 hotărâri judecătorești pronunțate în cauze având ca obiect conflict de competență în cadrul executării silite, într-un număr excesiv de 370 (70.75%) de litigii a fost declinată soluționarea cauzei fiind invocate art. 112 și art. 127 Cod procedură civilă, din care 13.00% au ajuns pe rolul Curților de Apel pentru soluționarea conflictului de competență.

În considerentele **Deciziei nr. 20/2021, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii** s-a reținut că 56. *Din analiza textului art. 651 din Codul de procedură civilă se poate observa cu ușurință că dacă în privința competenței materiale legiuitorul desemnează, cu titlu general, judecătoria ca fiind instanța de executare [concluzie ce se desprinde din finalul primei teze a alin. (1) al art. 651, unde este menționat că regula aceasta se aplică “**în afara cazurilor în care legea dispune altfel**”], din punctul de vedere al criteriului teritorial norma în discuție identifică judecătoria care devine instanță de executare prin aplicarea unui set de reguli succesive.*

¹ G. C. Frentiu, D. L. Baldean, Noul Cod de procedura civila comentat si adnotat, Editura Hamangiu 2013, p. 242

²https://lege5.ro/App/Search?Mode=0&Search_SectionTypeId=28&Search_Term=art.%20651%20Cod%20procedura%20civila&Page=1&Rec=10&CollapseFilters=0&LFT=art.%20112%20Cod%20procedura%20civila&LFTS=27100

Pentru aceste considerente și având în vedere că inclusiv dispozițiile art. 651 Cod procedură civilă reglementează competența generală, materială și teritorială a instanței de executare cu titlul de regulă, ***în afara cazurilor în care legea dispune altfel***, pentru respectarea principiului disponibilității și a normelor de competență speciale reglemente în cuprinsul celor două articole, respectiv art. 112 și art. 127 Cod procedură civilă, se impune modificarea alin. (1) al art. 651 denumit „Instanța de executare”, în sensul de a se introduce teza a III-a ***„Dispozițiile art.112 și art.127 se aplică în mod corespunzător.”***

Prin urmare, pentru toate argumentele expuse, precum și având în vedere normele legale indicate anterior, cu privire la problemele existente în practica judiciară, la declinările și conflictele de competență, dar și la respectarea unor principii care guvernează procesul civil se propune modificarea art.651 din Codul de Procedură Civilă, aprobat prin Legea nr.134/2010 având următorul cuprins

“Art.651 Instanța de executare

(1) Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc învestit de creditor. Dispozițiile art.112 și art.127 se aplică în mod corespunzător.”

Initiatori:

Gabriel Andonache, deputat PNL -

Joan Cupșa, deputat PNL

Ionuț Nicol - deputat PSD